Kıymetli Madende İzin İptali

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Danıştay 13. Daire	22.12.2025	Ret

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2024/1787	2025/4062	1567 s.K. 1 ve 4, İYUK 49 ve 50

ÖZET

Borsa İstanbul Kıymetli Madenler Piyasasında bir yıldan uzun süre işlem yapmayan aracı kuruluşun faaliyet izni Yönetmelik m.21/1 uyarınca iptal edildi. İDDK bozmasına uyan Daire, izin iptalini idari tedbir sayarak davayı oy çokluğuyla reddetti.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/kiymetli-maden-araci-faaliyet-izni-iptali-danistay-2025-4062/ →

Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

Danıştay 13. Daire Başkanlığı 2024/1787 E. , 2025/4062 K.

"İçtihat Metni"

T.C.

DANIŞTAY

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2024/1787

Karar No : 2025/4062

DAVACI : ... A.Ş.

VEKİLİ : Av. ...

DAVALI : ... Bakanlığı (E-Tebligat)

VEKİLİ : Hukuk Müşaviri ...

DAVANIN KONUSU : Borsa İstanbul Kıymetli Madenler Piyasasında işlem yapmak üzere davacı şirkete verilmiş olan faaliyet izninin iptaline ilişkin 06/05/2019 tarih ve E... sayılı işlemle bildirilen 24/04/2019 tarih ve E.49347 sayılı Bakanlık Olur'u ile Kıymetli Madenler Borsası Aracı

Kuruluşlarının Faaliyet Esasları ile Kıymetli Madenler Aracı Kurumlarının Kuruluşu Hakkında Yönetmelik'in (Yönetmelik) 21. maddesinin birinci fıkrasının iptali istenilmektedir.

DAVACININ İDDİALARI :

Yönetmeliğin 21/1. maddesi uyarınca faaliyetlerine bir yıl kesintisiz ara verdiğinden bahisle faaliyet izninin iptaline karar verildiği, bu kararın hiçbir yasal dayanağının bulunmadığı, 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun'da uygulanan bu yaptırım türüne ilişkin herhangi bir düzenlemenin yer almadığı, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar ve dava konusu Yönetmeliğin 1567 sayılı Kanun'un düzenlemediği bir müeyyideyi öngördüğü, dava konusu uygulama işlemi tesis edilmeden önce savunmasının alınmadığı, Yönetmelikte yer alan dava konusu kuralın genel içerikli ve soyut olduğu, ara vermenin tanımı, kapsamı ve diğer unsurlarının belirlenmediği, faaliyet izninin iptaline ilişkin dava konusu işlemin Anayasa'da güvence altına alınan çalışma hakkı ve ödevini ihlâl ettiği, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından hazırlanan III-39.1 sayılı Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ'in 65. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde aynı duruma ilişkin sürenin iki yıl olarak öngörüldüğü ileri sürülmüştür.

DAVALININ SAVUNMASI :

Usule ilişkin olarak, davanın süresinde açılmadığı; esasa ilişkin olarak ise 1567 sayılı Kanun ve Yönetmelik birlikte değerlendirildiğinde düzenleyici işlemin iptalini gerektiren bir sebep bulunmadığı, Bakanlığın talebi üzerine Borsa İstanbul A.Ş. tarafından gönderilen 22/03/2019 tarih ve 2434 sayılı yazıyla, Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasasında (KMKTP) 01/01/2018-13/03/2019 tarihleri arasında işlem gerçekleştirmemiş aracı kuruluşlara ilişkin listenin gönderildiği, söz konusu listede davacı şirketin de belirtilen tarihler aralığında işlem gerçekleştirmediğinin tespit edildiği, bu itibarla, davacı şirkete Borsa İstanbul'da faaliyet göstermek üzere verilen faaliyet izninin, dava konusu Yönetmelik hükümleri uyarınca iptal edildiği, Yönetmeliğin 21. maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen faaliyet izni iptalinin kıymetli maden aracı kuruluşlarına yönelik olduğu, söz konusu kuruluşlar arasında Bakanlıkça izin verilen alanlar dışında faaliyet gösteren firmaların da olduğu (Bankalar ve kıymetli maden üretimi ve pazarlamasıyla iştigal eden firmalar gibi) dikkate alındığında, madde hükmünde yer alan faaliyet ifadesinin sadece Borsa İstanbul'da gerçekleştirilen faaliyetleri ifade ettiği, 1567 sayılı Kanun ile Türk parasının kıymetinin korunması kapsamında para ve paraya kolaylıkla çevrilebilecek varlıklar ile kıymetli maden ve kıymetli taşlarla bunlardan mamul ve bunları muhtevi her nevi eşya ve kıymetlerin yurda giriş ve çıkışının düzenlenmesi ve sınırlanması kapsamında kararlar almaya Cumhurbaşkanının yetkili kılındığı, bu kapsamda 1567 sayılı Kanun'un içerik olarak "yetki kanunu" hükmünde olup Türk parasının kıymetini koruma hakkında mevzuatın ayrıntılarının Kanun'un verdiği yetkiye dayanılarak 32 Sayılı Karar ve bu Karar'a ilişkin ikincil mevzuat ile düzenlendiği, dava konusu Yönetmeliğin de 32 Sayılı Karar'ın uygulanması amacıyla hazırlanan ikincil bir mevzuat hükmünde olduğu, Sermaye Piyasası Kuruluna ait III-39.1 sayılı Tebliğ hükümleri ile dava konusu Yönetmelik arasında herhangi bir ilgi bulunmadığı, Yönetmelik hükümleri uyarırıca tesis edilecek idari işlem öncesi şirketin savunmasının alınacağı yönünde bir kuralın bulunmadığı, 1567 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılan Yönetmeliğin dava konusu 21. maddesinin birinci fıkrasının ve bu kural çerçevesinde Borsa nezdinde 01/01/2018-13/03/2019 tarihleri arasında işlem

gerçekleştirmemiş olan davacı şirket ile ilgili tesis edilen işlemin hukuka uygun olduğu savunulmuştur.

DANIŞTAY TETKİK HAKİMİ ...'İN DÜŞÜNCESİ :

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca Danıştayın ilk derece mahkemesi olarak baktığı davalarda, temyiz incelemesi sonucu bozulan kararlar üzerine, Danıştay İdari ve Vergi Dava Daireleri Kurullarının kararlarına uyulması zorunlu olduğundan davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

DANIŞTAY SAVCISI ..'İN DÜŞÜNCESİ :

Dava; Borsa İstanbul Kıymetli Madenler Piyasası'nda işlem yapmak üzere davacı şirkete verilmiş olan faaliyet izninin iptal edildiğinin bildirimine ilişkin 06/05/2019 tarih ve E... sayılı işlem ile dayanağı Kıymetli Madenler Borsası Aracı Kuruluşlarının Faaliyet Esasları ile Kıymetli Madenler Aracı Kurumlarının Kuruluşu Hakkında Yönetmeliğin 21. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle açılmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden; Danıştay Onüçüncü Dairesinin 26/12/2022 tarih ve E:2019/3051, K:2022/4968 sayılı kararıyla; Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkeleri gereğince yargı mercilerinin bakmakta oldukları davalarda, mevzuat kurallarını anayasal ilke ve güvenceleri gözeterek yorumlaması ve uygulaması gerektiği, faaliyet izninin iptaline ilişkin idari işlemlerin, muhatabının (davacının) Anayasa'da güvence altına alınan mülkiyet hakkına yapılan bir müdahale teşkil ettiği, mülkiyet hakkına yapılan bir müdahalenin ise, Anayasa'nın 13. ve 35. maddelerinde öngörülen şartlara uygun olmasının zorunlu bulunduğu, bunun için ise öncelikle müdahalenin açık, belirli, ulaşılabilir ve öngörülebilir bir kanuni temelinin bulunması gerektiği, dava konusu Yönetmeliğin 21. maddesinin birinci fıkrasında, faaliyetlerine kesintisiz bir yıl süre ile ara veren kıymetli madenler aracı kuruluşlarının faaliyet izninin Bakanlıkça iptal edileceğinin kurala bağlandığı, anılan düzenleyici işleme dayanılarak tesis edilen idari işlemle davacının faaliyet izninin iptaline karar verildiği, 1567 sayılı Kanun'un 1. maddesinde ve diğer maddelerinde faaliyet izninin iptaline ilişkin açık bir kurala yer verilmediği, idarenin, faaliyet izninin iptaline ilişkin işlemlerin hukuki dayanağının 1567 sayılı Kanun'un 1. maddesi ile bu madde uyarınca alınan 32 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ve bu karara dayanılarak hazırlanan alt düzenleyici işlemler (Yönetmelik/Tebliğ) olduğunu belirttiği, ancak belirtilen kanuni düzenlemede davacı bakımından mülk teşkil eden faaliyet izninin iptalini öngören açık, belirli ve öngörülebilir bir kural bulunmadığı, Bu itibarla, faaliyet izninin iptaline ilişkin idari işlemlerin dayanağı olarak gösterilen 1567 sayılı Kanun'da yer alan kuralların kanunilik ölçütü yönünden Anayasa'nın 13. ve 35. maddelerinde öngörülen güvenceyi sağlamadığı sonucuna ulaşıldığı, öte yandan, 32 sayılı Bakanlar Kurulu kararının 21. maddesinin dördüncü fıkrasında, kambiyo mevzuatına olan aykırılıkları ya da bu Kararda belirtilen yükümlülükleri yerine getirmediği tespit edilen bankalar, yetkili müesseseler, PTT, kıymetli maden aracı kuruluşları ve aracı kurumların dövize ilişkin işlemlere aracılık etme yetkisinin Bakanlıkça kısmen veya tamamen kaldırılabileceği kurala bağlanmış olsa da Anayasa Mahkemesinin birçok kararında vurgulandığı üzere, mülkiyet hakkına yapılacak müdahalelerin ancak mutlak manada şekli bir kanuna dayanması gerektiği, dolayısıyla belirtilen düzenleyici

işlemlerin de tek başına müdahalenin kanuniliği şartını sağlamadığının açık olduğu, bu itibarla, Kıymetli Madenler Borsası Aracı Kuruluşlarının Faaliyet Esasları ile Kıymetli Madenler Aracı Kurumlarının Kuruluşu Hakkında Yönetmeliğin 21. maddesinin birinci fıkrasında ve Borsa İstanbul Kıymetli Madenler Piyasası'nda işlem yapmak üzere davacı şirkete verilmiş olan faaliyet izninin iptal edilmesine ilişkin işlemde hukuka uygunluk bulunmadığı gerekçesiyle, Borsa İstanbul Kıymetli Madenler Piyasası'nda işlem yapmak üzere davacı şirkete verilmiş olan faaliyet izninin iptal edildiğinin bildirimine ilişkin 06/05/2019 tarih ve E.77221 sayılı işlem ile dayanağı Kıymetli Madenler Borsası Aracı Kuruluşlarının Faaliyet Esasları ile Kıymetli Madenler Aracı Kurumlarının Kuruluşu Hakkında Yönetmeliğin 21. maddesinin birinci fıkrasının iptaline karar verildiği, davalı idarenin temyiz talebi üzerine Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 06/03/2024 tarih ve E:2023/1819, K:2024/485 sayılı kararı ile davalı idarenin, 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve bu Kanun uyarınca çıkarılan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar uyarınca Türk parasının kıymetinin korunması amacıyla tedbirler alma, bu bağlamda bazı yükümlülüklerin ihlali durumlarında yaptırımlar uygulama, bu amaçla yönetmelik gibi ikincil mevzuatla idari tedbir getirme yetkisine sahip olduğu, dava konusu düzenlemede öngörülen kurallara ve bu kuralların ihlali halinde uygulanacak yaptırıma (faaliyet izninin iptali) bu bakış açısı ile bakıldığında ve davalı idarece söz konusu düzenlemelerin yapılmasına gerekçe olarak gösterilen Borsa İstanbul A.Ş.'de işlem yapmak üzere faaliyet izni verilerek yetkili kılınmış kıymetli madenler aracı kuruluşlarının piyasayı yanıltıcı, ekonomik güvenliği zedeleyici faaliyetlerde bulunmalarının önüne geçilmesi gibi amaçlar dikkate alındığında, düzenlemedeki asıl gayenin spesifik nitelikte olan bu alanda sistemin kontrol altında tutularak iyi işlemesini gerçekleştirmeye yönelik ve güvenli bir piyasa oluşturmaya matuf olduğu, bu nedenle de idari bir tedbir niteliği taşıdığının anlaşıldığı, her türlü idari tedbirin kanunda sayılması hukuken mümkün olmadığından ve yasal dayanağın bulunması şartıyla idarenin düzenleyici işlemleriyle de idari tedbir öngörülebileceğinden ve dava konusu düzenlemenin Anayasa Mahkemesi kararında belirtilen idari tedbirler yönünden kanunilik ilkesinin görünümü olan hukuki belirliliğin gereklerinden erişilebilir, bilinebilir ve öngörülebilir olma gerekliliklerini de taşıdığı anlaşıldığından, kanunilik ilkesi yönünden hukuka uygun olduğu sonucuna varıldığı, söz konusu düzenlemede üst hukuk normlarına aykırı bir yön de görülmediği, Borsa İstanbul Kıymetli Madenler Piyasası'nda işlem yapmak üzere davacı şirkete verilmiş faaliyet izninin iptaline ilişkin dava konusu bireysel işleme gelince; Borsa İstanbul A.Ş. tarafından verilen 22/03/2019 tarih ve 2434 sayılı cevabi yazı ile Borsa İstanbul AŞ Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasasında 01/01/2018-13/03/2019 tarihleri arasında işlem gerçekleştirmemiş aracı kuruluşlara ilişkin listenin gönderildiği, söz konusu listede davacı şirketin de belirtiten tarihler aralığında işlem gerçekleştirmediğinin tespit edildiği, bu nedenle, davacı şirketin Borsa İstanbul'da faaliyet göstermek üzere verilen faaliyet izninin, bahse konu Yönetmelik hükümleri uyarınca Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasasında faaliyetlerine kesintisiz bir yıl süre ile ara vermesi nedeniyle iptal edilmesine ilişkin dava konusu bireysel işlemde de hukuka aykırılık görülmediğinden bahisle Daire kararının bozulduğu anlaşılmaktadır.

2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun 38. maddesinde, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun, idari dava dairelerince ilk derece mahkemesi olarak verilen kararları temyizen inceleyeceği, 2577 sayılı

İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 46. maddesinin 1. fıkrasında da Danıştay Dava Dairelerinin nihai kararlarının Danıştayda temyiz edilebileceği, 49. maddesinin 4. fıkrasında ise Danıştayın ilk derece mahkemesi olarak baktığı davaların temyizen incelenmesinde bu madde ile ısrar hariç 50. madde hükümlerinin kıyasen uygulanacağı öngörülmüştür.

2577 sayılı Yasanın 49. maddesinin 4. fıkrasında yer alan düzenleme ile Danıştay Dava Dairelerine, ilk derecede bakılan davalarla ilgili Dava Daireleri Kurulunun bozma kararlarına karşı eski kararlarında ısrar edebilme yetkisi tanınmadığı açıktır.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddi gerektiği, düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesince, Dairemizin 26/12/2022 tarih ve E:2019/3051, K:2022/4968 sayılı dava konusu işlemlerin iptali yolundaki kararına karşı yapılan temyiz başvurusu sonucunda Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 06/03/2024 tarih ve E:2023/1819, K:2024/485 sayılı kararıyla Dairemiz kararının bozulması üzerine, yeniden gereği görüşüldü:

MADDİ OLAY VE HUKUKİ SÜREÇ :

Borsa İstanbul nezdinde 01/01/2018-13/03/2019 tarihleri arasında faaliyetlerine kesintisiz olarak bir yıldan fazla süre ile ara vermesi nedeniyle, Borsa İstanbul Kıymetli Madenler Piyasasında işlem yapmak üzere davacı şirkete verilmiş olan faaliyet izni, Yönetmeliğin 21. maddesinin birinci fıkrası uyarınca 24/04/2019 tarih ve E.49347 sayılı Bakanlık Olur'u ile iptal edilmiş; bu durum 06/05/2019 tarih ve E... sayılı işlem ile davacı şirkete bildirilmiştir.

Bunun üzerine, davacı şirketin faaliyet izninin iptaline ilişkin işlemin ve bu uygulama işleminin dayanağı olan Yönetmelik kuralının hukuka aykırı olduğu iddialarıyla bakılan dava açılmıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Dairemizin 26/12/2022 tarih ve E:2019/3051, K:2022/4968 sayılı dava konusu işlemlerin iptali yolundaki kararına karşı yapılan temyiz başvurusu sonucunda Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 06/03/2024 tarih ve E:2023/1819, K:2024/485 sayılı kararıyla;

"Temyize konu Daire kararında, dava konusu düzenlemenin yaptırımda kanunilik ilkesine uygun olmadığı sonucuna varıldığı görüldüğünden, dava konusu düzenlemenin, kanunla düzenlenmesinin zorunlu olup olmadığı, idarenin düzenleyici işlemiyle belirlenip belirlenemeyeceğinin ortaya konulması gerekmektedir.

Yukarıda bahsi geçen maddede yer alan düzenleme ile Yönetmeliğin 13. maddesi ile yasaklanan faaliyetlerde bulunan veya faaliyetlerine kesintisiz bir yıl süre ile ara veren kıymetli madenler aracı kuruluşlarının faaliyet izninin Bakanlıkça iptal edileceğinin düzenlendiği, bu kapsamda söz konusu düzenlemenin mevzuata aykırılık halinde idari yaptırım uygulanmasını öngören nitelikte bir içeriğe sahip olduğu anlaşılmaktadır.

İdari yaptırımlardan 'idari cezalar'da muhatabın cezalandırılması amacı, 'idari tedbirler'de ise kamu hizmetinin aksamadan ve kamu düzeninin bozulmadan işleyişine devam etme amacı ağır

basmakta olup, hizmetin düzgün işlemesini olumsuz etkileyebilecek ihlâlleri engelleyici ve durdurucu nitelik taşıyanlar 'idari tedbir'; idari tedbir boyutunu aşıp tedip etme ve cezalandırma boyutuna varan yaptırımlar ise 'idari ceza' olarak görülmektedir.
İdarelerin genel olarak düzenleyici işlem yapabilme yetkisi, Anayasa'nın 124. maddesine dayanan anayasal bir yetki olup, mevzuatla verilen görevlerin yerine getirilmesi amacıyla idareler tarafından düzenleyici işlemler yapılabileceği kuşkusuzdur.

Bu kapsamda, kamu hizmetlerinin değişen koşullara uyarlanması ve geliştirilmesi ihtiyacı, idarelere, kamu hizmetinin sunumuna ilişkin düzenleyici işlemlerin değiştirilebilmesi ya da yürürlükten kaldırılabilmesi imkanını tanımaktadır.

Bu bağlamda, Anayasa Mahkemesinin E:2019/110, K:2021/85 sayılı kararında; '... 33. ... İdari cezalardan farklı olarak idari tedbirlerin temel amacı cezalandırmak değil belirli bir kamu hizmeti alanında kurulan düzeni korumak, onun bozulmasını engellemek ve işleyişine yönelik muhtemel tehlikeleri önlemektir. Dolayısıyla idari yaptırım kapsamındaki tedbirler, ceza niteliğinde değildir. Bu itibarla idari cezalardan farklı olarak idari tedbirler bakımından ceza hukukunun temel ilke ve güvencelerinin uygulanma zorunluluğu bulunmamaktadır (AYM, E.2007/68, K.2010/2, 14/1/2010)... 44. İdari tedbirlerin çok çeşitli olduğu ve değişen koşullar karşısında her zaman yeni tedbirlerin belirlenme ihtiyacının ortaya çıkabileceği düşünüldüğünde tüm idari tedbirlerin kanunla sınırlı olarak sayılmasının mümkün olmadığı açıktır. Diğer yandan hukuk kurallarının belirliliğinin sağlanması yalnızca kanunla düzenleme yapılması anlamına gelmemektedir. Belirlilik ilkesi, yalnızca yasal belirliliği değil, daha geniş anlamda hukuki belirliliği de ifade etmektedir. Yasal dayanağının bulunması ve erişilebilir, bilinebilir ve öngörülebilir olması gibi gereklilikleri karşılaması koşuluyla yürütmenin düzenleyici işlemleriyle de hukuki belirlilik sağlanabilir. Asıl olan muhtemel muhataplarının mevcut şartlar altında belirli bir işlemin ne tür sonuçlar doğurabileceğini öngörmelerini mümkün kılacak bir normun varlığıdır....' denilmek suretiyle idari yaptırım kapsamındaki idari tedbirlerin idari ceza niteliğinde olmadığına vurgu yapılmış, idari tedbirler yönünden ceza hukukunun temel ilke ve güvencelerinin uygulanma zorunluluğu bulunmadığı belirtildikten sonra, kanunilik şartının ne şekilde yorumlanması gerektiğine açıklık getirilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin bu kararı ışığında bir değerlendirme yapıldığında; davalı idarenin, 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve bu Kanun uyarınca çıkarılan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar uyarınca Türk parasının kıymetinin korunması amacıyla tedbirler alma, bu bağlamda bazı yükümlülüklerin ihlali durumlarında yaptırımlar uygulama, bu amaçla yönetmelik gibi ikincil mevzuatla idari tedbir getirme yetkisine sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Dava konusu düzenlemede öngörülen kurallara ve bu kuralların ihlali halinde uygulanacak yaptırıma (faaliyet izninin iptali) bu bakış açısı ile bakıldığında ve davalı idarece söz konusu düzenlemelerin yapılmasına gerekçe olarak gösterilen Borsa İstanbul A.Ş.'de işlem yapmak üzere faaliyet izni verilerek yetkili kılınmış kıymetli madenler aracı kuruluşlarının piyasayı yanıltıcı, ekonomik güvenliği zedeleyici faaliyetlerde bulunmalarının önüne geçilmesi gibi amaçlar dikkate alındığında, düzenlemedeki asıl gayenin spesifik nitelikte olan bu alanda sistemin kontrol altında

tutularak iyi işlemesini gerçekleştirmeye yönelik ve güvenli bir piyasa oluşturmaya matuf olduğu, bu nedenle de idari bir tedbir niteliği taşıdığı anlaşılmaktadır.

Her ne kadar Danıştay Onüçüncü Dairesince, dava konusu uyuşmazlıkta idarî yaptırım niteliğindeki düzenlemelerin, düzenleyici işlem olan ikincil mevzuatla ihdas edilmesinin Anayasa'nın 38. maddesi uyarınca yaptırımda kanunilik ilkesine aykırılık teşkil ettiği sonucuna varılmış ise de, yukarıda belirtilen Anayasa Mahkemesi kararında vurgulandığı üzere, her türlü idari tedbirin kanunda sayılması hukuken mümkün olmadığından ve yasal dayanağın bulunması şartıyla idarenin düzenleyici işlemleriyle de idari tedbir öngörülebileceğinden ve dava konusu düzenlemenin yine anılan Anayasa Mahkemesi kararında belirtilen idari tedbirler yönünden kanunilik ilkesinin görünümü olan hukuki belirliliğin gereklerinden erişilebilir, bilinebilir ve öngörülebilir olma gerekliliklerini de taşıdığı anlaşıldığından, kanunilik ilkesi yönünden hukuka uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Ayrıca dava konusu düzenleyici işlem incelendiğinde söz konusu düzenlemede üst hukuk normlarına aykırı bir yön de görülmemiştir.

Borsa İstanbul Kıymetli Madenler Piyasası'nda işlem yapmak üzere davacı şirkete verilmiş faaliyet izninin iptaline ilişkin dava konusu bireysel işleme gelince;

Yönetmeliğin 21. maddesinin birinci fıkrasında 'Bu Yönetmeliğin 13 üncü maddesi ile yasaklanan faaliyetlerde bulunan veya faaliyetlerine kesintisiz bir yıl süre ile ara veren kıymetli madenler aracı kuruluşlarının faaliyet izni Bakanlıkça iptal edilir.' hükmü kapsamında davalı idare tarafından Borsa İstanbul A.Ş.'ye gönderilen 11/03/2019 tarih ve 5711 sayılı yazı ile yapılacak işleme esas olmak üzere 'Kıymetli Madenler Borsası Aracı Kuruluşlarının Faaliyet Esasları ile Kıymetli Madenler Aracı Kurumlarının Kuruluşu Hakkında Yönetmelik'in 21. maddesinin birinci fıkrası hükümleri kapsamında değerlendirilmesi gereken herhangi bir şirket olup olmadığı hususunda bilgi verilmesinin talep edildiği anlaşılmaktadır. Bu çerçevede, Borsa İstanbul A.Ş. tarafından verilen 22/03/2019 tarih ve 2434 sayılı cevabi yazı ile Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasasında 01/01/2018-13/03/2019 tarihleri arasında işlem gerçekleştirmemiş aracı kuruluşlara ilişkin liste gönderilmiş olup, söz konusu listede davacı şirketin de belirtiten tarihler aralığında işlem gerçekleştirmediği tespit edilmiştir.

Bu nedenle, davacı şirketin Borsa İstanbul'da faaliyet göstermek üzere verilen faaliyet izninin, bahse konu Yönetmelik hükümleri uyarınca Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasasında faaliyetlerine kesintisiz bir yıl süre ile ara vermesi nedeniyle iptal edilmesine ilişkin dava konusu bireysel işlemde de hukuka aykırılık görülmemiştir.

Bu itibarla, Kıymetli Madenler Borsası Aracı Kuruluşlarının Faaliyet Esasları ile Kıymetli Madenler Aracı Kurumlarının Kuruluşu Hakkında Yönetmeliğin 21. maddesinin birinci fıkrasının ve Borsa İstanbul Kıymetli Madenler Piyasası'nda işlem yapmak üzere davacı şirkete verilmiş olan faaliyet izninin iptaline yönelik Daire kararında hukuki isabet bulunmamaktadır." gerekçesiyle Dairemiz kararının bozulmasına karar verildiği anlaşılmaktadır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 46. maddesinin birinci fıkrasında, Danıştay dava dairelerinin nihai kararlarının Danıştayda temyiz edilebileceği; 2575 sayılı Danıştay Kanunu'nun 38. maddesinde, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun, idari dava dairelerinden ilk derece mahkemesi olarak verilen kararları temyizen inceleyeceği; 2577 sayılı Kanun'un 49/4 ve 50. maddelerinde, Danıştay dava dairelerine ısrar imkanı tanınmayıp, Danıştay İdari ve Vergi Dava Daireleri Kurulları kararlarına uyulmasının zorunlu olduğu kurala bağlanmıştır.

Aktarılan kanun hükümlerine göre, Danıştay dava dairelerince ilk derece mahkemesi olarak verilen kararların Danıştay İdari ve Vergi Dava Daireleri Kurullarınca bozulması halinde Danıştay dava dairelerine ısrar imkanı tanınmadığından, bozma kararına uyularak İdari Dava Daireleri Kurulu kararında belirtilen gerekçelerle davanın reddine karar verilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, davalı idare tarafından, 1567 sayılı Kanun'un 1. maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak (mülga) Bakanlar Kurulunca alınan 32 Sayılı Karar ve bu karar uyarınca Bakanlıkça tesis edilen alt düzenleyici işlemlerde yer alan kurallara istinaden faaliyet izninin iptal edildiği belirtilmekte; dolayısıyla faaliyet izninin iptaline ilişkin idari işlemlerin yasal dayanağı olarak 1567 sayılı Kanun'un 1. maddesi gösterilmektedir.
1567 sayılı Kanun'un dava tarihi itibarıyla yürürlükte olan 1. maddesinde, kanun koyucu tarafından, Cumhurbaşkanına (mülga hükümet sisteminde Bakanlar Kuruluna), kambiyo, nukut, esham ve tahvilat alım ve satımının ve bunlar ile kıymetli madenler ve kıymetli taşlarla bunlardan mamul veya bunları muhtevi her nevi eşya ve kıymetlerin ve ticari senetlerle tediyeyi temine yarıyan her türlü vasıta ve vesikaların ihracı veya ithalinin düzenlenmesi ve sınırlanması ile Türk parasının kıymetinin korunmasına yönelik kararlar alma yetkisi verilmiştir.

Dairemizin 13/09/2024 tarih ve E:2019/2259 sayılı kararıyla, 1567 sayılı Kanun'da faaliyet izni veya yetki belgesi alınması zorunlu olan konularda gerekli izin veya belgeyi alanların faaliyet izninin iptali hususuna ilişkin olarak açık, belirli ve öngörülebilir nitelikte yasal bir düzenlemenin bulunmadığı ve bu yönüyle faaliyet izninin iptali suretiyle mülkiyet hakkına yönelik olarak ortaya çıkan müdahalenin kanunilik şartını taşımadığı, bu itibarla 1567 sayılı Kanun'un 1. maddesinde yer alan düzenlemeyle Cumhurbaşkanına tanınan yetkinin temel ilkelerinin belirlenmediği ve çerçevesinin çizilmediğinden bahisle söz konusu düzenlemenin Anayasa'nın 2., 7., 13. ve 35. maddelerine aykırı olduğu sonucuna varılarak Anayasa Mahkemesine başvurulmuştur.

Anayasa Mahkemesince verilen 17/06/2025 tarih ve E:2024/193, K:2025/136 sayılı kararda, "8. Anayasa'nın 7. maddesinde 'Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki devredilemez.' denilmektedir. Yasama yetkisinin Türkiye Büyük Millet Meclisine (TBMM) ait olması ve bu yetkinin devredilememesi, kuvvetler ayrılığı ilkesinin bir gereğidir. Bu hükme yer veren Anayasa'nın 7. maddesinin gerekçesinde yasama yetkisinin parlamentoya ait olması 'demokrasi rejimini benimseyen siyasi rejimlerde kaçınılmaz bir durum' olarak nitelendirilmiştir. Madde gerekçesinden de anlaşılacağı üzere yasama yetkisinin devredilemezliği, esasen kanun koyma yetkisinin TBMM dışında başka bir organca kullanılamaması anlamına gelmektedir. Anayasa'nın 7. maddesi ile yasaklanan, kanun yapma yetkisinin devredilmesidir (AYM, E.2011/42, K.2013/60, 9/5/2013; E.2021/73, K.2022/51, 21/4/2022, § 15; E.2022/54, K.2022/99, 8/9/2022, § 25).

9. Türevsel nitelikteki düzenleyici işlemler bakımından yürütmenin düzenleme yetkisi; sınırlı, tamamlayıcı ve bağımlı bir yetkidir. Bu nedenle temel ilkeleri belirlenmeksizin ve çerçevesi çizilmeksizin yürütme organına düzenleme yetkisi veren bir kanun kuralı ile sınırsız, belirsiz, geniş bir alanın yürütmenin düzenlemesine bırakılması, Anayasa'nın belirtilen maddesine aykırılık oluşturur. Bununla birlikte yasama organının temel ilkeleri ve çerçeveyi kanunla belirledikten sonra uzmanlık ve idare tekniğine ilişkin hususları yürütmeye bırakması, yasama yetkisinin devri olarak yorumlanamaz (AYM, E.2011/42, K.2013/60, 9/5/2013; E.2019/36, K.2021/15, 4/3/2021, § 57).

10. Anayasa'nın açıkça kanunla düzenlenmesini öngörmediği konularda kanunda genel ifadelerle düzenleme yapılarak ayrıntıların düzenlenmesinin yürütmenin türevsel nitelikteki düzenleyici işlemlerine bırakılması mümkündür. Anayasa'da münhasıran kanunla düzenleme yapılması öngörülmeyen konularda yasamanın asliliği ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleri haricinde geçerli olan yürütmenin türevselliği ilkeleri gereği idari işlemlerin kanuna dayanması zorunluluğu vardır. Ancak bu durumda kanunda belirlenmesi gereken çerçeve, Anayasa'nın kanunla düzenlenmesini öngördüğü durumdakinden çok daha geniş olabilecektir (AYM, E.2018/91, K.2020/10, 19/2/2020, § 110).

11. Kuralla döviz, banknot, hisse senetleri ve tahvillerin alım satımının ve bunlar ile kıymetli madenler ve kıymetli taşlarla bunlardan yapılmış ya da bunları içeren her türlü eşya ve kıymetlerin, ticari senetlerle ödeme sağlamak için kullanılan her türlü araç ve belgenin ülke dışına çıkarılması veya ülkeye getirilmesinin düzenlenmesi, sınırlandırılması ve Türk parasının değerinin korunması hususlarıyla ilgili olarak karar alma yetkisi Cumhurbaşkanına tanınmıştır.
12. Döviz, banknot, hisse senedi ve tahvillerin alım satımı ile bunların ve mücevheratın ya da bunlarla ilgili diğer kıymetli evrakın ülke dışına çıkarılması veya ülkeye getirilmesinin mülkiyet hakkı, sözleşme özgürlüğü ve teşebbüs özgürlüğüyle yakından ilgili olduğu açıktır. Zira kural kişilerin anılan haklar kapsamında, malvarlığı değerleriyle ilgili olarak borçlandırıcı ve tasarruf işlemlerinde ya da ticari faaliyetlerde bulunmalarına ilişkin hususlarda Cumhurbaşkanına düzenleme ve sınırlama yetkisi vermektedir.

13. Anayasa'nın 13. maddesinde temel hak ve özgürlüklerin ancak kanunla sınırlanabileceği belirtilmektedir. Dolayısıyla Cumhurbaşkanına tanınan düzenleme yetkisinin Anayasa'da münhasıran kanunla düzenlenebileceği belirtilen bir konuya ilişkin olduğu anlaşılmaktadır. Bu nedenle kural kapsamındaki karar alma yetkisi konusundaki kanuni çerçeve oluşturma yükümlülüğünün daha katı olduğu söylenebilir.

14. Kuralla Cumhurbaşkanına, ekonomik faaliyetlerin önemli bir kısmını yani döviz ve değerli malların ticaretini ve hareketini doğrudan etkileyen kararlar alabilme yetkisi verilmiştir. Bununla birlikte geniş bir düzenleme alanını kapsayan bu yetkinin nasıl kullanılacağına, hangi şartlar altında ve hangi ilkeler doğrultusunda uygulanacağına dair kanunda yeterli bir çerçeve çizilmemiştir. Kanun, yalnızca Türk parasının kıymetinin korunması amacıyla kararlar alınabileceğini belirtmekte ancak bu yetkinin sınırlarını belirleyen somut ilkeleri ortaya koyamamaktadır.

15. Bu itibarla kural kapsamında döviz, banknot, hisse senetleri ve tahvillerin alım ve satımının ve bunlar ile kıymetli madenler ve kıymetli taşlarla bunlardan yapılmış ya da bunları içeren her türlü

eşya ve kıymetlerin ve ticari senetlerle ödeme sağlamak için kullanılan her türlü araç ve belgenin ülke dışına çıkarılması veya ülkeye getirilmesinin düzenlenmesi, sınırlandırılması ve Türk parasının değerinin korunması hususlarıyla ilgili temel ilke ve esaslar kanunda belirlenmeksizin Cumhurbaşkanına doğrudan düzenlenme yapma yetkisi verilmesinin yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesiyle bağdaşan bir yönü bulunmamaktadır.

16. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 7. maddesine aykırıdır. İptali gerekir. (...)" gerekçesine yer verilmek suretiyle 1567 sayılı Kanun'un 1. maddesinde yer alan söz konusu düzenlemenin iptaline; iptal hükmünün, kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak 9 (dokuz) ay sonra (15/07/2026 tarihinde) yürürlüğe girmesine karar verilmiştir.

Söz konusu Anayasa Mahkemesi kararı henüz Resmî Gazete'de yayımlanmadan (15/10/2025 tarih ve 33048 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.) 24/07/2025 tarih ve 32965 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 7555 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 635 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 3. maddesiyle 1567 sayılı Kanun'un 4. maddesinde değişiklikler yapılmıştır.

1567 sayılı Kanun'un yeniden düzenlenen 4. maddesinin birinci fıkrasında, ticari amaçla döviz alım satımında bulunmak, Borsa İstanbul Anonim Şirketi Kıymetli Madenler Piyasasında üye olarak faaliyette bulunmak, kıymetli maden rafinaj faaliyetlerinde bulunmak ve 21/02/2005 tarih ve 2005/8518 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile katılınması kararlaştırılan Kimberley Süreci Sertifika Sistemi kapsamında faaliyette bulunmak için Hazine ve Maliye Bakanlığından izin alınmasının zorunlu olduğu; ikinci fıkrasında da, bu Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan mevzuat kapsamında izin verilen anonim şirketlerin Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde belirlenen ekonomik amaç ve konulara aykırı faaliyette bulunduğunun tespiti halinde izinlerini iptal etmeye Hazine ve Maliye Bakanlığının yetkili olduğu kurala bağlanmıştır.

7555 sayılı Kanun ile 1567 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ikinci fıkrasında yapılan değişikliğin gerekçesinde, "İkinci fıkrada bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan mevzuat kapsamında faaliyet izni ve/veya yetki verilen anonim şirketlere ilgili düzenlenmelerde belirlenen amaç ve konulara aykırı faaliyet gösterildiğinin tespiti halinde verilen faaliyet izinlerinin iptal edilebilmesine ilişkin yetki Kanun metnine daha açık dercedilerek yasal dayanak güçlendirilmektedir." açıklamasına yer verilmiştir.

Bu kapsamda, 1567 sayılı Kanun'un 7555 sayılı Kanunla değişik 4. maddesi uyarınca kıymetli madenler aracı kurumlarının ve kuruluşlarının, Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde belirlenen ekonomik amaç ve konulara aykırı faaliyette bulunduğunun tespiti halinde bu şirketlere verilen faaliyet izinlerinin Hazine ve Maliye Bakanlığınca iptal edilmesinin önünde herhangi bir yasal engel bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. DAVANIN REDDİNE,

2. Ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam ...-TL ilk derece yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına,

3. Davalı idare tarafından yapılan toplam ...-TL temyiz yargılama giderinin ve Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca ...-TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine,

4. Davalı idare harçtan muaf kurumlar arasında yer aldığından, 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 13/j maddesi uyarınca temyiz aşamasında davalı idareden tahsil edilmeyen toplam ...-TL harcın davacıdan tahsil edilerek Hazineye irat kaydedilmesi için ilgili vergi dairesine müzekkere yazılmasına,

5. Posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra taraflara iadesine,

6. Bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna temyiz yolu açık olmak üzere, 22/12/2025 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

(X) KARŞI OY:

Her ne kadar 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49/4. ve 50. maddelerinde, Danıştay dava dairelerince ilk derece mahkemesi olarak verilen kararların Danıştay İdari ve Vergi Dava Daireleri Kurullarınca bozulması halinde, Danıştay dava dairelerine ısrar imkanı tanınmamış ise de, kişilerin hak veya menfaatlerini ihlal eden bir kanun hükmünün Anayasa Mahkemesince iptal edilmesi halinde, ilgililerin iptal hükmünün hukuki sonuçlarından yararlanmaları gerekmektedir. Aksi durumda, Anayasa ile tanınmış olan itiraz hakkının fiilen işlemez hale getirilmesi ve Anayasa'ya aykırılığı hükmen saptanmış olan bir yasa kuralının uygulanmasının hukuken korunması gibi bir sonuca neden olur ki, bu durumun Anayasa'nın üstünlüğü ve hukuk devleti ilkesine aykırı düşeceğinin kabulü gerekir. Bu nedenle Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun bozma kararı sonrasında ortaya çıkan bu yeni hukuki durum gözetilerek, uyuşmazlığın bu çerçevede değerlendirilerek karara bağlanması gerekmektedir.

1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun'un 1. maddesinin dava tarihinde yürürlükte olan halinde, "Kambiyo, nukut, esham ve tahvilat alım ve satımının ve bunlar ile kıymetli madenler ve kıymetli taşlarla bunlardan mamul veya bunları muhtevi her nevi eşya ve kıymetlerin ve ticari senetlerle tediyeyi temine yarıyan her türlü vasıta ve vesikaların memleketten ihracı veya memlekete ithalinin tanzim ve tahdidine ve Türk parasının kıymetinin korunması zımnında kararlar ittihazına Cumhurbaşkanı salahiyetlidir." kuralına yer verilmiştir.

Dairemizin 13/09/2024 tarih ve E:2019/2259 sayılı kararıyla, 1567 sayılı Kanun'da faaliyet izni veya yetki belgesi alınması zorunlu olan konularda gerekli izin veya belgeyi alanların faaliyet izninin iptali hususuna ilişkin olarak açık, belirli ve öngörülebilir nitelikte yasal bir düzenlemenin bulunmadığı ve bu yönüyle faaliyet izninin iptali suretiyle mülkiyet hakkına yönelik olarak ortaya çıkan müdahalenin kanunilik şartını taşımadığı, bu itibarla 1567 sayılı Kanun'un 1. maddesinde yer alan düzenlemeyle Cumhurbaşkanı'na tanınan yetkinin temel ilkelerinin belirlenmediği ve çerçevesinin çizilmediğinden bahisle söz konusu düzenlemenin Anayasa'nın 2., 7., 13. ve 35. maddelerine aykırı olduğu sonucuna varılarak Anayasa Mahkemesine başvurulmuştur.

Anayasa Mahkemesince verilen 17/06/2025 tarih ve E:2024/193, K:2025/136 sayılı kararla, 1567 sayılı Kanun'un 1. maddesinde yer alan söz konusu düzenlemenin Anayasa'nın 7. maddesine aykırı olduğu gerekçesiyle iptaline; iptal hükmünün, kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak 9 (dokuz) ay sonra (15/07/2026 tarihinde) yürürlüğe girmesine karar verilmiştir.

Öte yandan, 24/07/2025 tarih ve 32965 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 7555 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 635 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1. maddesiyle 1567 sayılı Kanun'un 1. maddesinde, 3. maddesiyle 1567 sayılı Kanun'un 4. maddesinde değişiklikler yapılmıştır.

Anayasa'nın “Anayasaya aykırılığın diğer mahkemelerde ileri sürülmesi” başlıklı 152. maddesinde, bir davaya bakmakta olan mahkemenin, uygulanacak bir kanun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa, Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar davayı geri bırakacağı; Anayasa Mahkemesinin kararı, esas hakkındaki karar kesinleşinceye kadar gelirse, mahkemenin buna uymak zorunda olduğu; "Anayasa Mahkemesinin kararları" başlıklı 153. maddesinde ise iptal edilen kanun hükmünün, iptal kararının Resmî Gazete'de yayınlandığı tarihte yürürlükten kalkacağı, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlayacağı ve geriye yürümeyeceği kurala bağlanmıştır.

Bu durumda, erteleme süresi içerisinde veya daha sonra kanuni düzenleme yapılması halinde görülmekte olan dava, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı dikkate alınarak mı, yoksa yeni kanun hükümleri uygulanarak mı çözülmelidir?

Anayasa'nın 153. maddesindeki “İptal kararları geriye yürümez” kuralı sadece lafzi yorumlandığında, Anayasa Mahkemesinin iptal kararının görülmekte olan davayı etkilemeyeceği kabul edilerek, iptal kararı üzerine yeniden düzenlenen kanun hükümleri uygulanarak dava görülebilir. Ancak, Anayasa'nın 153. maddesindeki “İptal kararları geriye yürümez” kuralının, yalnız lafza bağlı kalınarak yorumlanması bazı hallerde adalete, hakkaniyete ve hukuk devleti ilkesine aykırı sonuçlar doğurabilecektir. Bu nedenle Anayasa'nın 153. maddesindeki hükmü sadece lafzi değil, Anayasa'nın genel esasları, Anayasa'da teminat altına alınan temel hak ve özgürlükler ve Türkiye'nin taraf olduğu insan hakları sözleşmeleri çerçevesinde amaçsal yorumlaması gerekmektedir.

Anayasa'nın 152. maddesi uyarınca mahkemelerce bir kanunun iptali için Anayasa Mahkemesine başvuru yapabileceği ve süresinde de kanunun iptaline karar verilir ise iptal hükmü doğrultusunda davanın karara bağlanacağı hususu dikkate alındığında; “geriye yürümezlik” kuralının katı uygulanarak Anayasa Mahkemesinin iptal kararının dikkate alınmaması Anayasa 152. maddesi kapsamında itiraz yoluyla yapılacak denetimin amacına da aykırılık oluşturacaktır.

Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarının geriye yürümemesinin temel gerekçesi hukuki güvenlik ve istikrar ilkesi ile kazanılmış hakların korunması olup, bu ilkeler tümden göz ardı edilmemeli ancak, bu ilkeler de kişilerin temel hak ve özgürlüklerini ihlal eden, onlara telafisi imkansız zararlar veren ve Anayasa'ya aykırılığı tespit edilmiş kanunların erteleme süresince uygulanmasına da imkan vermemelidir.

Temel hak ve özgürlükler ile lehe hukuki durumların korunmasının gerektirdiği hallerde, “geriye yürümezlik” kuralının katı uygulanmayarak Anayasa Mahkemesinin iptal kararlarının görülen davada dikkate alınması adilane bir çözüm olacaktır.

Kanunların zaman bakımından uygulanmasına ilişkin temel ilke kanunların, yürürlüğe girdikleri tarihten sonra meydana gelen olaylara uygulanması olmakla birlikte; bazı istisnai durumlarda, haklı beklentiler ve kazanılmış haklar korunarak, geçmişi kapsayacak şekilde kanuni düzenleme yapılabilir.

Anayasa Mahkemesinin iptal kararından sonra, 24/07/2025 tarih ve 32965 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 7555 sayılı Kanun'un 1. ve 3. maddeleriyle 1567 sayılı Kanun'un 1. ve 4. maddelerinde yapılan değişikliklerde ise dava konusu işlemlere uygulanabileceğine ilişkin herhangi bir düzenleme yer almadığından yeni Kanun'un işbu davada uygulanmaması gerekmektedir.

Öte yandan, Anayasa Mahkemesince verilen iptal kararı sonrasında yapılmış olan yeni kanuni düzenleme uyarınca davalı idare tarafından yeniden bir işlem tesis edilebileceği de tabiidir.

Bu itibarla, dava konusu Yönetmeliğin dayanağı olan yasal düzenlemenin Anayasa Mahkemesince iptal edilerek kararın 15/10/2025 tarih ve 33048 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış olması ve Anayasa'nın 38. maddesinde düzenlenen "suç ve cezaların kanuniliği" ilkesinin muhatabını cezalandırma amacı taşıması halinde faaliyet izninin iptaline ilişkin işlemler bakımından da uygulanması gerektiği dikkate alındığında, hukuka aykırılığı Anayasa Mahkemesi kararı ile tespit edilmiş bulunan Kanun maddesi uyarınca hazırlanan Yönetmeliğin dava konusu 21. maddesinin birinci fıkrasında yer alan düzenlemede ve bu düzenleme dikkate alınmak suretiyle davacı şirketin faaliyet izninin iptal edilmesine ilişkin işlemde hukuka uygunluk bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Yönetmeliğin dava konusu 21. maddesinin birinci fıkrasının ve davacı şirketin faaliyet izninin iptaline yönelik tesis edilen 24/04/2019 tarih ve E.49347 sayılı işlemin iptaline karar verilmesi gerektiği görüşüyle, karara katılmıyoruz.